LATVIA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorisation Number UNDP 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabācs. DP Camp Kleinkötz near Günzburg/D. Printer: „Schwäb. Volksbl." Günzburg/D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation: 4000. Published three times weekly. Editorial office: Günzburg/Do. Dominikus-Zimmermann-Str. 2

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 18 (242)
Otrdien, 1949. g. 15. febr.
Iznāk trīs reizes nedēļā. Izdevējs: Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa; kopas vecākais M. Cullītis. Galvenais redaktors K. Rabācs (šobrīd darbā neatrodas); galv. redaktora vietn. M. Cullītis. Redaktori: L. Bērziņš, B. Kīselis, A. Liepa, H. Mindenbergs. Adrese: Günzburg-Do.; red.: Dominikus Zimmermann Str. 2 (tālr. 50).

Turcija sāk sarunas par Vidus jūras paktu

Visa rietumu pasaule gatavojas komūnisma atvairei

Atlantijas okeana abās pusēs pagājušajā nedēļā bija vērojama sevišķa rosība. Svarīgas apspriedes notika gan Vašingtonā, gan Londonā. Tām visām ir viens mērķis — izveidot Rietumeiropas aizsardzību tik efektīvu, lai Vecajam kontinentam neuzdrošinātos uzbrukt neviena agresīva vara. Politiskā aktivitāte šonedēļ, šķiet, intensīvāka būs Eiropā. Londonā jau ieradies Turcijas ārlietu ministrs Sadaks, kam pirmdien paredzētas svarīgas apspriedes ar Bevinu. Tai pašā dienā britu ārpolitikas vadītāju apmeklēs arī Norvēģijas ārlietu ministrs Lange, kas atgriežas no Vašingtonas ar svarīgām ziņām. Šonedēļ Oslo paredzētas Skandināvijas valstu apspriedes par izjukušo aizsardzības paktu.

Eiropas demokratiskās valstis un lielvalstis aiz Atlantijas okeana vēl nekad neizrādīja tik drudžainu organizēšanās un konsolidēšanās gribu kā šobrīd. Darba kārtībā ir svarīgais Atlantika pakts, Rietumeiropas padome, izjukušas sarunas par Skandināvijas aizsardzību un no jauna nāk klāt vēl necilāts komponents — Vidus jūras pakts. Presē par to jau rakstīja arī agrāk, bet visas šīs ziņas lielākā vai mazākā mērā bija tikai minējumi un ierosinājumi. Tagad ideja par Vidus jūras demokratisko valstu apvienību sāk pieņemt reālu veidu — Turcija oficiāli ierosinājusi konsolidēšanos arī šai stratēģiski svarīgajā apgabalā. Pēc BBC informācijas, ārlietu ministrs Sadaks tikai tāpēc ieradies Londonā, lai dzirdētu Bevina domas un saņemtu tā eventuālu atbalstu.

Bez pašas Turcijas Vidus jūras paktā varētu iesaistīties vēl Grieķija, Italija un varbūt arī Ēģipte. Dabīgi, ka par jauno valstu apvienību visvairāk ieinteresēta ir Lielbritanija. Jāatceras tikai, ka caur Vidusjūru un Suecas kanāli iet svarīgie imperijas satiksmes ceļi uz Indiju un Dienvidaustrumāziju, lai saprastu, cik svarīgā Londonai stabilitāte un miers šai baseinā. Kopš otra pasaules kaŗa beigām dabīgais līdzsvars Vidus jūras telpā lielā mērā saškobījies. Ja līdz 1940. gadam Londona savu draugu pusē varēja pieskaitīt Dienvidslaviju un Rumāniju, bet pie neitrālajām valstīm Bulgāriju un Ungāriju, tad tagad stāvoklis krasi mainījies.

Vidus jūras baseinā parādījies jauns, spēcīgs faktors — Padomju Savienība. Lai gan Dardaneļu konvencijas dēļ Maskavai tieša pieeja šai stratēģiski svarīgajai jūrai slēgta un konflikts ar Tito vismaz pagaidām neļauj izmantot Dienvidslavijas territoriju, lai izlietotu apkārtceļu caur Adrijas jūru, tomēr nevar zināt, vai komūnistiskās valstis kādā dienā savu taktiku atkal nemaiņa. Visvairāk apdraudētā valsts Vidus jūras baseinā vienmēr bijusi Turcija. Tāpēc saprotams, ka tieši tā ierosinājusi kopīgu aizsardzību un uzņēmusies iniciātīvu.

Tuvo Austrumu naftas dēļ Vidus jūras telpā svarīgas intereses ir arī Savienotajām Valstīm, jo, kā savā laikā Klemanso teica, piliens degvielas ir tikpat nozīmīgs kā piliens asiņu. Tā kā Tuvajos un Vidējos Austrumos „melnā zelta" bagātības aplēstas vairākos miljonos tonnu un ASV naftas avoti pamazām izsīkst, Vašingtona par katru cenu pūlēsies aizsargāt savas intereses Irānā un Irākā. Un šīs intereses vislabāk nodrošina miers un stabilitāte, ko savukārt vismaz pa daļai garantē jau pieminētais Vidus jūras pakts.

Ja visi minētie projekti realizēsies, varēs teikt, ka rietumu pasauli aptvers vēsturē vēl nepieredzēta aizsardzības sistēma: no Špicbergenas līdz Ibērijas pussalai un no Ankāras pāri Atēnām, Romai, Londonai uz Otavu un Sanfrancisko stiepsies aizsardzības valnis, kuŗa uzdevums būs — atvairīt komūnisma agresiju. Ja vēl Atlantika paktu saistīs arī ar Panamerikas ūniju, drošības sistēma tiks pagarināta līdz Uguns zemei Dienvidamerikas kontinentā. Savā laikā Rietumeiropas valstis apvienojās, lai Krusta kaŗos stātos pretim musulmaņu agresijai, divdesmitajā gadsimtenī pasaule sagatavojas vēl nebijušai atvaires cīņai pret komūnismu.

Šo jauno konsolidēšanos labi saprot arī Maskava, jo, kā priekš pāris dienām izteicās Fosters Dalless, Padomju Savienība zina, ka bez varas līdzekļiem tā nevarēs piepildīt savus mērķus. Tāpēc padomju valdības oficiozs „Izvestija" atkārtoti mēģina ietekmēt Norvēģiju, lai tā nepievienotos Atlantika paktam. Sestdienas izdevumā laikraksts atkal atgādina, ka Oslo atbilde uz Padomju Savienības pirmo notu Maskavu neapmierina, jo krievi „nevar saprast, vai Norvēģija nodomājusi nodot atbalsta punktus savā territorijā citām valstīm vai nē". Kremļa ierosinātais neuzbrukšanas pakts šo neskaidrību varētu novērst

(Beigas 3. lpp.)

Krievi vēlas izmērdēt arī Berlīnes bērnus

Zviedrijas Sarkanais Krusts līdz šim piegādāja Berlīnei produktus, no kuriem bija iespējams izgatavot vienu maltīti dienā apmēram 40.000 bērniem. Krievu iestādes atļāva zviedriem izmantot dzelzceļa satiksmi un smagās mašīnas cauri savai okupācijas joslai. Tagad padomju militārā pārvalde paziņojusi, ka tā aizliedz produktu pievešanu Rietumberlīnes bērniem. Amerikāņi un angļi apsolījuši Zviedrijas Sarkanā Krusta rīcībā nodot lidmašīnas, lai nebūtu jāpārtrauc pasāktā palīdzība.

Poļu militārās misijas virsniekiem Berlīnē pagājušajā nedēļā bijušas vairākas neoficiālas apspriedes ar sabiedroto pārstāviem. Poļi paskaidrojuši, ka nesaskaņas austrumu un rietumu starpā nav nepārvaramas. Ģenerālis Klejs izteicies, ka minētās apspriedes bijušas neoficiālas, un poļi tajās pauduši vienīgi savas domas.

Št

ASV kaŗaspēku no Japānas neatvilks

Amerikāņu armijas ministrs Rojals atceļā no Tokio Honolulu, Havajas salās, preses pārstāvjiem paskaidroja, ka Savienotās Valstis savu okupācijas kaŗaspēku no Japānas neatvilks. Ministrs ar to atsauca kāda valdības pārstāvja Vašingtonā izteiktās domas, ka Japāna stratēģiskā ziņā ir mazsvarīga, kāpēc amerikāņu armijai tur nav nozīmes palikt. Šis paskaidrojums radija zināmu nemieru Kanberā. Austrālijas ministru prezidents Čiflijs tomēr atteicās sniegt jebkādus paskaidrojumus, ko tādā gadījumā darīs austrāliešu valdība.

BBC

Ģenerālis Eizenhauers no jauna militārā dienestā

Prezidents Trumens uzaicinājis bijušo sabiedroto invāzijas kaŗaspēka virspavēlnieku ģenerāli Eizenhaueru par savu pirmo padomnieku militāros jautājumos. Kopš demobilizācijas ģenerālis bija Kolumbijas universitātes prezidents. Uz priekšu Eizenhauers vadīs visas apspriedes par bruņošanās jautājumiem, kaŗaspēka apmācību un stratēģiju. Kā prezidenta padomnieks viņš prezidēs arī ģenerālštāba apspriedēs. Savienotajās Valstīs atzīts, ka arī te vajadzīga vienveidība. Tā kā amerikāņiem ir savs štāba priekšnieks armijai, aviācijai un flotei, kopīgajās apspriedēs līdz šim prezidēja katrs pēc kārtas. Ģenerālis Eizenhauers jau sācis priekšdarbus svarīgām militārām konferencēm.

AB

ASV nepametīs Ķīnu savam liktenim

PĒKŠŅA UZSKATU MAIŅA ASV POLITIKĀ

Kopš Čangkaišeka kundzes apciemojums Vašingtonā izrādījās veltīgs, ģenerālisims atteicās no savām pilnvarām un komūnistu militārie panākumi Ķīnā vairs neradīja nekādas šaubas par notikumu tālo attīstību, amerikāņu atbildīgajās politiskajās aprindās sāk izpausties uzskats, ka ir pēdējais laiks apturēt padomju ekspansiju. Ar plānu, kā to panākt, šinīs dienās senātors Kerens iepazīstināja kongresu. Militāro operāciju atbalstīšanai Ķīnā viņš prasa 600—700 milj. dolaru, ar noteikumu, ka jāpārveido Ķīnas centrālā vadība. Ķīnas saimniecības balstīšanai Kerens grib 200—300 milj. dolaru.

Sagaida, ka šī politiskā kursa maiņa izpaudīsies šādi: 1) ASV neatzīs Ķīnas komūnistisko valdību, neatkarīgi no tās militāriem panākumiem; 2) tādā kārtā padomju bloks UN neiegūs cerēto jauno balsi Drošības padomē; 3) ASV neatbalstīs tos eiropiešu un amerikāņu tirgotājus, kas parādījuši interesi saimnieciski sadarboties ar komūnistiem; 4) Ķīnas dienvidu provincēs laikam izveidos jaunas aizstāvēšanās pozīcijas.

Senātors Kerens savu militārās un saimnieciskās palīdzības programmu pamatoja ar to, ka jau Japāna 1931. g. atzinusi, ka Ķīna ir Āzijas atslēga. Amerikāņi esot cīnījušies, lai aizkavētu Japānas izplešanos orientā. Tagad Padomju Savienība cenšoties panākt to pašu, kas Japānai neizdevās. Pēc tam, kad būs konsolidējušies Padomju Savienības pārvaldītie apgabali Ķīnā, sagaida, ka Maskava pieprasīs komūnistiskās Ķīnas uzņemšanu UN. Lai šiem nodomiem aizsteigtos priekšā, ir nepieciešami rūpēties par tik lielas nacionālās Ķīnas territorijas saglabāšanu, kas attaisnotu tās polītisko atzīšanu.

Apstākļu pazinēji sagaida, ka Padomju Savienība izdarīs ārkārtīgu spiedienu uz pārējām valstīm, lai panāktu komūnistiskās Ķīnas atzīšanu. Ievērojot ārkārtīgos ārzemju kapitāla ieguldījumus Ķīnā, Padomju Savienībai nenāktos grūti ieinteresēt uzņēmumu īpašniekus par „saimniecisku sadarbību" Ziemeļķīnā.

NZ

Vai Atlantika pakts kavēsies

Pēc Norvēģijas ārlietu ministra Langes aizbraukšanas no Vašingtonas ASV senātā Dīnam Ečesonam pārmeta kavēšanos Atlantika pakta veidošanā. Uz to ASV ārlietu ministrs atbildējis, ka Vašingtona nedomā diktēt un ietekmēt Eiropas valstu polītisko attīstību. Senātors Fulbraits Ečesonam pierakstīja „Eiropas nacionālisma kultivēšanu". „Mūsu uzdevums", atbildējis Ečesons, „ir palīdzēt un atbalstīt, nevis tiesāt un diktēt".

Vašingtonas polītiskās aprindas vienprātīgi atzīst, ka Ečesonam lielākās grūtības Atlantika pakta realizēšanā sagādā senāts, kas nepievienojas tūlītēju militāru garantiju došanai Atlantika pakta signatārvalstīm, baidoties no sekām saspīlētā pasaules stāvokļa dēļ. Bez tam senāts prasa, lai pakts un tā militārās garantijas stātos spēkā tikai pēc tam, kad visas parakstītājas valstis būs ratificējušas līgumu. Lai paātrinātu Norvēģijas un Dānijas izšķiršanos, Ečesons ierosināja pakta iedarbības garantiju jau tad, kad tikai puse dalībnieku to būtu parakstījušas. Bet Norvēģija un Dānija nevar paktam pievienoties, iekām to drošība pret Padomju Savienību nav kļuvusi īstenība. Tādēļ var sagaidīt, ka Atlantika pakta parakstīšana ieilgs.

NBC, DM

Ungārija prasa atsaukt ASV sūtni

Sākusies vispārēja baznīcas vajāšana Austrumeiropā

Kardināla Mincenti notiesāšana Ungārijā ievadījusi jaunu kristīgās baznīcas vajāšanas vilni Austrumeiropā. Tuvākā nākotnē Bulgārijā sāksies prāva pret 14 evaņģeliskās baznīcas augstākiem vadītājiem, kuriem piedēvē tos pašus noziegumus ko Mincenti — nodevību, spiegošanu un spekulāciju ar valūtu melnajā tirgū. Polijā apcietināti 8 garīdznieki, kas bija uzdrošinājušies nolasīt no kanceles Katovicu archibīskapa gana vēstuli. Rumānijā izdots rīkojums, kas pakļauj valsts kontrolei visus baznīcu ieņēmumus.

Rietumeiropā tagad ir skaidrs, ka komūnistiskie režīmi aiz dzelzs aizkara nolēmuši atbrīvoties arī no pēdējās opozicijas, kas vēl uzdrošinās aizstāvēt cilvēka tiesības. Tā ir kristīgā baznīca. Ar laicīgo opoziciju komūnisti tikuši galā jau labi sen: Bulgārijā vairs nav Petkova, Rumānijā Maniu, Ungārijā Kovača, vienīgi Mikolaičikam izdevās izbēgt no Polijas. Bet toties apcietināti un pazuduši viņa tuvākie līdzstrādnieki. Tagad pienākusi kārta baznīcai, ar ko totālitārajam režīmam cīnīties daudz grūtāk.

Komūnisti zina labi, ka katoļu visā pasaulē ir vairāk nekā 400 miljonu, lielu skaitu sastāda arī pārējo kristīgo baznīcu piederīgie, tāpēc tie par visu vairāk baidās padarīt tiesājamos par mocekļiem. Kardinālim Mincenti piedēvēja smieklīgus apvainojumus par spekulāciju melnajā tirgū un spiegošanu, kas nav savienojama ar viņa augsto stāvokli. Šos pašus noziegumus min arī Sofijā gaidāmajā prāvā. Kāds britu ārlietu ministrijas pārstāvis, komentēdams informāciju par protestantu garīdznieku tiesāšanu, izteicās, ka Lielbritanija jau 13. un 31. janvārī pieprasījusi ziņas par apcietinātajiem, bet bulgāru valdība uz šiem pieprasījumiem nav nemaz atbildējusi. Londona pārliecināta, ka Austrumeiropā sācies vispārējs uzbrukums baznīcai, jo arī apsūdzības argumenti ir vieni un tie paši.

Savienoto Valstu ārlietu ministrija apsūdzību Sofijā nosaukusi par fantastisku, norādot uz apbrīnojamo līdzību, kāda jau dzirdēta Mincenti prāvā Budapeštā. Bulgārijā tiesās kongregācijas baznīcas galvu Vasiliju Cjapkovu, metodistu superintendentu Janko Ivanovu, baptistu vadītāju Nikolu Michailovu, Vasarsvētku baznīcas galvu Georgiju Černovu un 11 citus priesterus. Ziņa par gaidāmo prāvu Sofijā radījusi lielu sašutumu visā Amerikā. Ņujorkas lielvecākais izteicās, ka komūnisti Austrumeiropā vēlas iznīcināt pēdējās cilvēku tiesību paliekas. Protestantu baznīcas un draudžu locekļi piesūta ārlietu ministram Ečesonam tūkstošiem vēstuļu, lūdzot iestāties par kristietību. Liverpūles katoļu archibīskaps svētdien teiktajā sprediķī prasīja, lai rietumvalstis beidzot dara galu baznīcas vajāšanām aiz dzelzs aizkara.

Liekas, ka kardināla Mincenti lieta tomēr nonāks Apvienoto Nāciju forumā, jo Kolumbija uzdevusi savam pārstāvim to oficiāli ierosināt. Ungārijas ārlietu ministrs Rajks paziņoja, ka viņam pret šo ierosinājumu nav iebildumu. Savas valdības vārdā viņš izteica vienīgi visasāko protestu pret prezidenta Trumena, ārlietu ministra Ečesona un Bevina paskaidrojumiem pēc Mincenti prāvas, nosaukdams tos par „nepiedodamu iejaukšanos Ungārijas iekšējās lietās". Ungāru ārlietu ministrija oficiāli pieprasījusi Vašingtonā, lai tā atsauc ASV sūtni Bukarestā Čeipinu, jo viņš esot atbalstījis kardināli Mincenti un gatavojis tā bēgšanu. Savienoto Valstu ārlietu ministrija šo prasību noraidījusi, paziņojot, ka savam sūtnim tā pilnīgi uzticas. Pret Čeipinu vērstie apvainojumi esot vienkārši smieklīgi. Sūtnis devies uz Vašingtonu, lai sniegtu ziņojumu un apspriestos par eventuālu rīcību.

Kardināļu kollēģija izslēgusi no baznīcas visas tās personas, kas piedalījās Mincenti tiesāšanā. Policijas ierēdņi, kas deva rīkojumu un piedalījās kardināla apcietināšanā, ekskomūnikēti jau agrāk.

Vēstulē katoļu bīskapiem visā pasaulē pāvests Pijs XII aicina aizlūgt pret baznīcas vajāšanām un kardināla Mincenti notiesāšanu. 3. aprīlī garīdznieki noturēs divas meses.

BBC, AB

Padomju Savienība iesniegusi asu protestu Irānai

Maskavas sūtnis sestdien iesniedzis Irānas valdībai asu protesta notu. Padomju Savienība uz noteiktāko prasa atsaukt kāda parlamenta deputāta paskaidrojumus, ka pie atentāta sarīkotāja, kas pirms trim nedēļām šāva uz Irānas šachu, atrasta kāda zīmīte, kas liecinājusi par viņa sakariem ar Padomju Savienību. Notā atentātu nepiemin, bet vēršas „pret apgalvojumu, ka Padomju Savienībai būtu tieši sakari ar kādu Irānas polītisko partiju, kas mēģinātu jaukties šīs valsts iekšējās lietās".

BBC

Izraēla pārtrauks attieksmes ar Ungāriju, ja neizlaidīs Budapeštas žīdus uz Palestīnu

„Herald Tribune" speciālkorespondents ziņo, ka Izraēlas un Ungārijas nesenais tirdzniecības līgums draud izjukt, jo ungāru komūnistu valdība nepilda solījumu izlaist visus žīdus, kas grib izceļot uz Izraēlu. „Kā pirms gada mums vajadzēja ieročus, tā tagad mums trūkst ieceļotāju," teicis jaunais Izraēlas sūtnis Prāgā Ehuds Iberalls, kam nodotas arī rūpes par Ungārijas žīdiem. „Visdrīzākā laikā mums vajaga vismaz 2 miljonus ieceļotāju. Mēs bijām nolīguši ar Budapeštas valdību, ka maksāsim skaidrā naudā par katru žīdu izceļotāju un ka bez tam neviens žīds, prombraucot no Ungārijas, neņems līdz skaidru naudu. Tagad Rakoši valdība solījumus vairs nepilda. Mēs laikam būsim spiesti pārtraukt visus ievedumus Ungārijā," teicis Iberalls.

NYHT

Krievi atklājuši arī Dienvidpolu

PADOMJU ĢEOGRAFI PRASA ANTARKTIKU

Ļeņingradā notikusi Vissavienības ģeografu sapulce, kurā tās prezidents Sergejs Kaļesņiks uzaicinājis visus Padomju Savienības ģeografus un polārpētniekus pievienoties iesniegumam valdībai, kurā pieprasīta Padomju Savienības tiesību atzīšana uz Dienvidpola apgabalu.

„Dienvidpola apgabali kopā lielāki kā visa Eiropa. Tie glabā neizmērojamus ogļu, naftas, zelta, svina, sudraba, volframa un laikam arī urāna krājumus. Antarktikas salās iespējama ziemeļbriežu un pat aitu audzēšana. Šos apgabalus 1819. gadā atklāja divi krievu polārpētnieki Bellinghauzens un Lazarevs", ziņoja Kaļesņiks.

„Mūsu iesniegumu valdībai virzīs tālāk starptautiskā forumā. Pasaulei jāatzīst Padomju Savienības taisnīgās prasības pēc Dienvidpola apgabaliem. Mēs esam cariskās Krievijas vienīgie mantinieki arī šai zemeslodes daļā. Mums jānoraida katra starptautiska konference par Antarktiku, ja tajā nepiedalās Padomju Savienība," deklarējusi Ļeņingradas ģeografu sanāksme.

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 16 (242) 1949. g. 15. februārī

Ar autora parakstu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas.

TAUTAS DZĪVO ZARU LAUZĒJI

„DP, kas izceļo uz ASV, nav juridiski saistīts ar to darba vietu, ko viņam sagādājis ieceļošanas garantiju devējs, nav likuma, kas piespiestu ieceļotāju palikt tur, kur viņš ieradies, bet nevajadzētu aizmirst, ka šiem ieceļotājiem ir vismaz morālisks pienākums nemainīt darba vietu, iepriekš nesazinoties ar garantiju devēju," pēdējā preses konferencē Bād Kisingenā paskaidroja IRO amerikāņu joslas informācijas daļas vadītājs Čarlzs Reiners.

Šie vārdi būtu jāpārdomā vienam otram no tiem, kas ļoti saprotamu iemeslu dēļ kāri tver katru iespēju, lai izkļūtu no nometņu piesmakuma jaunā, kaut cik brīvā un normālā dzīvē. Pie šiem vārdiem gribētos piebilst, ka morāliskais pienākums rīkoties solidi un vismaz pieklājīgi, ir ne tikai pret cilvēkiem, kas gādā ieceļotājiem iespējas no nometnēm izkļūt, bet arī pret tiem tautiešiem, kas vēl paliek nometnēs. Palicēju liktenis ir tieši un vislielākā mērā atkarīgs no tā, kā rīkojas un izturas tie, kas šādu vai tādu iemeslu dēļ iekļuvuši aizjūras zemēs pirmie.

Tos, kas ar savu nostāju apdraud citu iespējas izceļot, vajadzētu gan, laikam, saukt par „tautas dzīvo zaru lauzējiem", jo nekā citādi mēs nevaram iespaidīgāk zāģēt zarus, uz kuriem paši sēžam, kā ar apzinīgu vai neapdomātu rīcību, kas met ēnu uz visiem tautiešiem. Mēs, diemžēl, nedrīkstam aizmirst, ka latviešu ieceļotāju skaits joprojām ir gaužām mazs, bet uz tiem nedaudzajiem, kas aizbrauc, raugās nevis kā uz atsevišķiem indivīdiem, bet kā uz visu latviešu pārstāvjiem vai, pareizāk sakot, paraugu, un viņu labās vai sliktās īpašības attiecina uz visu tautu vai vismaz uz visiem šīs tautas trimdiniekiem.

Tos, kas par to šaubītos, varbūt varētu pārliecināt daži īsi izraksti no divām vēstulēm. Viena ir kādas latvietes vēstule no Vankuveras Kanādā. Tā beidzas ar šādiem vārdiem: „Kādas sešas ieceļotājas, to vidū viena latviete, lauž darba līgumu. Ministrijā ļoti noskaitušies, ka tik daudz naudas izdots, lai atvestu cilvēkus šurp, bet tagad tie iet projām. Kungi spriež sūtīt viņas atpakaļ, vai arī turpmāk par sodu nelaist nevienu vairs šurp."

Otra vēstule ir kāda kanādieša sūdzība, kas iespiesta laikrakstā „Western Producer". Autors žēlojas par daļu no ieceļotājiem, kas kļūstot par apgrūtinājumu pašiem kanādiešiem un, starp citu, saka: „Ieceļotāja atbalstīšana ir dārgs prieks. Ja grib atbalstīt veselu ģimeni, tas ir jau vesels pasākums, kas izmaksā 500—600 dolaru. Mums jāiesniedz ļoti saistītāji dokumenti, un varētu iedomāties, ka tas pats būtu jādara arī imigrantiem. Bet, kad viņi ierodas, tad redzam, ka viņi paši nejūtas nekādā veidā ne saistīti, ne pat pateicīgi, negrib samierināties ar to, ko viņiem piedāvā un psicholoģisku iemeslu dēļ skrien no jums prom — vienlīdzības vārdā."

Vēstules rakstītājs, kam, acīm redzot, bijuši īpaši bēdīgi piedzīvojumi ar ieceļotājiem, tālāk izgāž žulti pret visiem, kas nepilda solījumus, atstāj darba vietas, pērk uz parāda, lai pēc tam, nesamaksājuši pazustu, un, starp citu, apgalvo, ka lielai daļai ieceļotāju no DP nometnēm „nav vairāk sirdsapziņas ka čūskai gurnu". Viņi stādoties priekšā kā nabagi, dzīves sabraukti, nevainīgi ieceļotāji, bet „patiesībā viņi varētu mācīt intriģēšanu pašam Molotovam".

Šāds uzbrukums DP ieceļotājiem, pats par sevi saprotams, ir izņēmums, un puslīdz droši var pieņemt, ka sašutumu izraisījis tikai nelaimīgs gadījums, kad kāds cilvēks, kas gribējis labu, neglītā kārtā piemānīts. Bet nav šaubu arī par to, ka šāda lasītāja vēstule Kanādas provinces laikrakstā radīs vairāk pārdomu un pārrunu, nekā trīs ievadraksti, kas mēģinātu apgalvot pretējo. Par spīti visiem centieniem izskaidrot DP problēmu īstā gaismā, aizjūras zemju iedzīvotāji, no kuriem galu galā vislielākā mērā atkarājas mūsu nākotne, ir aizdomīgi pret bēgļiem, kas klauvē pie viņu durvīm, tāpat kā mēs vecos laikos Latvijā būtu bijuši aizdomīgi pret jebkuru citas tautas bēgli, kas šādu vai tādu iemeslu dēļ prasītu pie mums patvērumu. Un aizdomīgais vienmēr ar lielāku kāri tver negatīvas nekā pozitīvas ziņas, jo cilvēks allaž labprātāk saka nē nekā jā.

Kanādā un Austrālijā iebraucējiem ir obligāts pienākums palikt zināmu laiku noteiktā darbā. Tas var patikt vai nepatikt. Var strīdēties par to, vai it sevišķi Kanādas noteikumi ir cilvēcīgi, vai nē. Bet katram, kas brauc uz Kanādu, jau iepriekš zināms, kādas saistības viņš uzņemas pret Kanādas valdību. Katram vajadzētu padomāt arī par to, ka, šos līgumus lauzdams, viņš lauž arī to cerības, kas gribētu sekot viņam patiesi labā apņēmībā uzņemtās saistības pildīt pat tad, ja tas būtu jādara sakostiem zobiem.

Savienotās Valstīs, kā tagad lieku reizi uzsvērts, tādu juridisku saistību nav. Bet vai būtu lieki atgādināt, ka tie ASV pilsoņi, kas dod garantijas DP ieceļotājiem, daudzos gadījumos tomēr dara to noteiktā cerībā, ka atbraucējs arī veiks darbu, kas viņu gaida. Un vai nevajadzētu domāt, ka visos gadījumos šo garantiju devēji sagaida, lai atbraucējs vismaz būtu pieklājīgs un kaut drusku pateicīgs cilvēkam, kas viņam palīdzējis? Mēs tādos gadījumos, kad mums atgādina pateicības pienākumu, mēdzam gandrīz vai ar lepnumu sist sev pie krūtīm un teikt, ka esam cietuši citu vainas dēļ, lai tad nu tie citi palīdz mums no nelaimes izkļūt. Bet sīkais ASV pilsonis, kas tagad dod garantijas, nekādā gadījumā nav pie mūsu nelaimes vainīgs un viņš nevarēs saprast, ka DP izsaukšana ir viņa pienākums, kas jāveic, negaidot pateicību. Tāpēc jau laikus būtu jāsāk apraudties pārāk skaļajās runās: „Uz Ameriku var braukt katrs — tur nav jāstrādā, ko liek, bet katrs var darīt, kā vēlas." Jā gan — katrs var darīt, kā vēlas, ja viņš ar to nerada rūgtumu, kas viņu pašu, varbūt, neskars, bet tomēr varētu jo sāpīgi skart tos daudzos desmittūkstošus, kas vēl palikuši nometnēs un arī cer tikt pāri okeanam. Ja priekšā saradīsies pārāk daudz sliktu piemēru, tad durvis uz brīvo zemi var arī aizvērties.

Aleksandrs Liena

Mūsu mērķis, kam dzīvojam — brīva Lietuva

„LATVIJAS" LĪDZSTRĀDNIEKA SARUNA AR LIETUVIEŠU CK LOCEKLI ĢEN. MIKU REKLAITI

16. februāris ir mūsu brāļu tautas lietuviešu svētku diena. Vācijas nometnēs pulcētie un aizjūras zemēs izklīdušie lietuvieši šai dienā pacels acis uz debesīm un sirdīs klusi vēlēsies, kaut drīz nāktu diena, kad Lietuvas dzelteni zaļi sarkanais karogs brīvi varētu plīvot Viļņas torņos un Ņemunas krastu plašumā.

Lai noskaidrotu lietuviešu trimdinieku un viņu vadības gaitas pēdējos gados un nākotnes nodomus, „Latvijas" līdzstrādnieks apmeklēja Lietuviešu CK locekli Augsburgā ģenerāli Miku Reklaiti. Ģenerālis vispirms uzsvēra, ka vienmēr ar prieku tiekoties ar latviešiem un vēl ar jo lielāku prieku pārrunājot jautājumus, kas abām tautām kopēji. Vaicāts, ko LCK pašreiz uzskata par savu svarīgāko uzdevumu, ģen. Reklaitis paskaidroja:

„Mēs neceram, ka Lietuvas brīvības stunda varētu sist jau rīt un ka mēs to sagaidīsim Vācijā, tādēļ visiem spēkiem atbalstām un veicinām lietuviešu izceļošanu uz tālākām aizjūras zemēm. Emigrācijas iespējama paātrināšana tāpēc ir mūsu pirmais un svarīgākais uzdevums. Pārrunās esam vienojušies, ka mums piemērotākās zemes izceļošanai ir Anglija, ASV un Kanāda. Žēl, ka tautieši nespēj sagaidīt to brīdi, kamēr izceļošana varbūt sāks noritēt dzīvāk un dodas uz tālām aizjūras zemēm, piemēram, Dienvidameriku, kas klimata un dzīves veida ziņā nekad viņus neapmierinās.

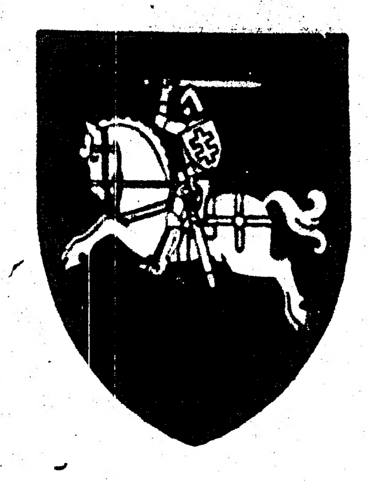

No lietuviešiem, kuru skaits Rietumvācijā sniedzās pie 70.000, līdz šī gada 1. janvārim, pēc CK ziņām, izceļojuši apmēram 35%—40%, visvairāk pagaidām uz Angliju. Ieceļošanai ASV līdz 1. janvārim bija galvojumi 13.500 lietuviešiem. Galvojumu sagādē lielākie nopelni organizācijām Amerikā — BALF, kurā apvienojušās visas palīdzības biedrības un Amerikas Lietuvju Taryba, kurā saistījušās politiska rakstura organizācijas. Tomēr līdz šim uz ASV izbraucis tikai niecīgs skaits lietuviešu.

Savienotajās Valstīs ir apmēram 1 miljons lietuviešu, un viņu atspaids itin krietns. Pārējās valstīs, uz kurām mūsu tautieši izceļojuši, ar skubu dibina jaunas organizācijas, lai veicinātu tautiešu neizklīšanu."

Ģenerālis, mirkli padomājis, turpina: „Līdz ar emigrāciju sākas grūtumi mūsu skolās. Aizbrauc skolotāji. Lai cik tas nepatīkami būtu, nevarējām aizkavēt darbības pārtraukumu dažās angļu joslas skolās. Britu okupācijas iestādēm ir nodoms koncentrēt nometnes pēc tautībām. Uzsveru, ka tas ir tikai projekts, par kuru esam dzirdējuši. Mūsu CK šim projektam pievienojas, jo tā mēs varbūt saglābtu mūsu sāpīgāko vājuma punktu — mūsu skolas."

No skolām valodas pāriet uz kultūrāliem jautājumiem. Vaicāts, kā lietuviešiem ar koriem, laikrakstiem un citiem pasākumiem, vai arī tie sāpīgi nesajūt izceļošanu, ģenerālis visvairāk norūpējies par mūzikālajiem ansambļiem. Pagaidām vienīgi ansamblim „Čiurlionis" esot cerības saņemt galvojumus uz ASV tā, lai pasāktā darbība neizjuktu, tālāk emigrējot.

„Šai ziņā mums ir pagrūti kaut ko darīt," ģen. Reklaitis turpina. „Esam sazinājušies ar tautiešiem ASV, kārtojam šīs lietas, bet ļoti daudz atkarājas no pašu koru dalībnieku aktīvitātes. Savienotajās Valstīs ir 15—17 lietuviešu laikrakstu, protams, tādi, kas tur iznākuši jau pirms daudziem gadiem. Arī ar to palīdzību cenšamies veicināt izceļošanu. Reizēm tas diezgan grūti, jo, piemēram," un ģenerālis sāk smaidīt, „ASV ir kāds lietuviešu laikraksts, kura atbildīgais redaktors ir 98 gadus vecs, ieceļojis Amerikā pirms daudziem gadiem, mūsu stāvokļa izpratne viņam ne vienmēr skaidra un laikraksta valoda atpalikusi par 60 gadiem, tā ka mūsu jaunieši to vairs nespēj lasīt."

Kā ar komūnistiski noskaņotiem lietuviešiem Amerikā? Ģen. Reklaitis nedomādams atbild: „Tās lietas nav tik jaunas, kā dažreiz daudzina, lai gan ASV iznāk 2 komūnistiski noskaņoti lietuviešu laikraksti. Lietuviešu komūnisti nesen nopirkuši arī namu, kas maksājis desmitiem tūkstošu dolaru. Mūsu pārliecību viņu aktīvitāte nespēj ietekmēt."

Blakus emigrācijai nopietnākā CK problēma esot kā un kur labāk izvietot tos lietuviešus, kas būs spiesti palikt Vācijā. Jautājumam, vai daudz būs tādu, ģenerālis atbild, ka CK izdarījusi reģistrāciju un skaits noteikts uz 2000. Te gan neietilpstot tuberkulozes slimie, tā ka skaitļi mainoties ik dienas un par kādu galīgu aplēsi nevarot runāt. Konkrētu plānu veco un slimo ļaužu aprūpēšanai neesot. Uzmanīgi sekojot IRO rīcībai un Church World Service nodomiem.

Darbību apgrūtinot financiāli smagais stāvoklis, jo, lai arī katrs lietuviešu trimdinieks, kas vecāks par 21 gadu, maksā 1 marku mēnesī, ienākumi arvien samazinoties. Turklāt daudz esot vajadzību, un iemaksas dalot č[illegible]s daļās: vietējai komitejai, apgabala komitejai, CK un nacionālajam fondam. Trimdinieku atsaucība tomēr esot dzīva un tikai maz gadījumos trūcīgie lūdzot atbrīvot no šīs kārtējās mēneša maksas.

Nobeigumā „Latvijas" līdzstrādnieks jautāja, kādi ir lietuviešu CK nākotnes mērķi un nodomi un kas darīts politiskās cīņas laukā par brīvo Lietuvu.

„Tas ir mūsu mērķis un uzdevums, kam dzīvojam — brīva Lietuva. Vācijā mūsu balsi vāji dzird un maz uzklausa, bet tomēr darām visu iespējamo: esam izdevuši brošūras, mūsu organizācija VLIK uztur sakarus ar sūtņiem un vieno tautiešus Vācijā un Eiropā ar tālāk aizbraukušajiem. Emigrācijai paplašinoties un lietuviešu skaitam ASV palielinoties, ceram attīstīt tur aktīvu darbību un varbūt rast dzirdīgas ausis mūsu taisnībai. Atsevišķās apgabalu komitejās bieži pārrunāts jautājums par ciešāku sadarbību ar latviešiem un igauņiem, un man liekas, ka tikai plecu pie pleca mēs sasniegsim iecerēto. Izlūgsim Dieva palīgu savam darbam un no sirds centīsimies, lai atkal paceltos brīva Latvija blakus brīvai Lietuvai."

Saules mūžu Lietuvai!

E. Ae.

Likvidēta Tērbatas universitāte

Turpinot Baltijas valstu nacionālās kultūras iznīdēšanu, boļševiki tagad slēguši arī 1632. gadā dibinātās Tērbatas universitātes durvis. Šī vecā, tradicijām bagātā gaismas pils devusi daudz zinātnieku un sabiedrisku darbinieku arī latviešiem. Universitātes telpās tagad ierīkota Baltijas kara akadēmija, kurā sagatavos Baltijas valstīs novietoto sarkanās armijas vienību virsniekus.

Nometņu dzīve

LATVIEŠU palīdzības komitejai Francijā ievēlēta jauna valde — E. Lappuķe, Okolo-Kulaks, A. Švelcs, H. Pestmalis un B. Rozītis. Komitejai izdevies nokārtot bezmaksas zobu ārstēšanu tiem latviešiem, kas dzīvo Parīzē.

FRANCIJĀ dzīvojošos latviešus aicina iestāties par biedriem Latviešu palīdzības komitejā. Biedru nauda 20 franku mēnesī, kas maksājama par 3 mēnešiem uz priekšu. Kas vēlas abonēt „Latviešu palīdzības komitejas ziņas", lūgti piesūtīt 60 franku par pirmajiem trim numuriem.

ČĪLES latvieši 16. janvāra sanāksmē nolēmuši dibināt Latviešu apvienību Čīlē, ievēlot par valdes priekšsēdi E. Laipenieku, vietnieku J. Grīnbergu, sekretāri M. Buši-Otlāni un kasieri J. Bērziņu. Valde izstrādās statūtus, iekārtos bibliotēku un sastādīs katalogu par Čīlē dzīvojošo latviešu rīcībā esošām grāmatām. Apvienības adrese: Santiago, Av. Suecia 1163, Chile.

Reliģiskas vajāšanas Lietuvā

Lietuviešu prelāts Krupavičius, kurš ir arī Lietuvas politisko partiju koalicijas vadītājs, šinīs dienās no Parīzes ieradies Ņujorkā, kur preses pārstāvjiem izteicies, ka kopš padomju okupācijas sākuma Lietuvā iznīcināti vairāk par 50 proc. garīdznieku. No atlikušajiem 700 Lietuvas garīdzniekiem, kas nav izsūtīti vai nogalināti, daudzi darbojoties pretestības kustībā. Baznīcās gan esot atļauts noturēt dievkalpojumus, taču baznīcu nodokļi esot tik augsti, ka iedzīvotājiem neesot iespējams baznīcu apmeklēt. Baznīcas lietu komisārs bez tam izdevis rīkojumu, ka septiņu kilometru radijā drīkst būt tikai viena baznīca, kādēļ Kaunā pašreiz arī esot tikai viena baznīca. Visām pārējām jāpāriet valsts īpašumā.

Beļģijas ogļraču tālākā izceļošana vēl arvien neskaidra

Latviešu laikraksts Beļģijā „Vēstnesis" ziņo, ka latviešu ogļraču tālākā izceļošana joprojām vēl neskaidra. Daudziem latviešiem līgumā paredzētais laiks drīz beigsies, un gandrīz visi grib no Beļģijas emigrēt uz ASV, Kanādu vai Austrāliju. Pēdējā IRO konferencē Ženēvā nekas noteikts nav izlemts. Delegātu priekšlikumus vēl apspriedīs un tuvākā laikā par tiem oficiāli lems. IRO paskaidro, ka darba līgumi ar raktuvēm pēc 2 gadiem automatiski neizbeidzas, bet visiem, kas turpmāk vairs negrib līdzšinējā darbā strādāt, līgums divus mēnešus iepriekš jāuzteic, piesūtot paziņojumu ierakstītā vēstulē savas raktuves direkcijai.

Beļģijas ogļrači saņēmuši vairākas atbildes no Kanādas zeltraču firmām. Kanādieši ar latviešu darbu ļoti apmierināti, bet norāda, ka strādnieku pieņemšana atkarīga no Kanādas darba ministrijas. Par Beļģijas ogļraču ieceļošanu rūpējas arī Mariss Vētra. Speciālistiem iebraukšanas vīzas Čīlē izsniedz arī Čīles ģenerālkonsuls Antverpenē.

Arī Francijā dzīvojošie latvieši varēs izceļot uz Austrāliju un ASV

Latviešu palīdzības komiteja ziņo, ka tuvākā nākotnē varbūt pavērsies iespējas tālāk izceļot arī tiem latviešiem, kas dzīvo Francijā. Ir ziņas, ka Francijā ieradīsies Austrālijas imigrācijas komisija, kas sevišķi interesējas par baltiešiem. Latviešu palīdzības komisija tāpēc steidzami pieprasa ziņas par tiem, kas vēlētos izceļot tālāk. Jāpaziņo vārds un uzvārds, ģimenes sastāvs, kādā veidā iebraucis Francijā (pēc darba līguma vai ne), savs un ģimenes locekļu arods un pašreizējā nodarbošanās.

Palīdzēt izceļot uz ASV Francijas latviešiem apsolījusi Pasaules luterāņu apvienība. Latviešu palīdzības komiteja tāpēc lūdz līdz 1. martam piesūtīt vajadzīgās ziņas K. Bērendam, 3. Rue Cardinet, Paris, XVII-e.

Pārvedot mums naudu pa pastu, neaizmirstiet uz pārveduma talona otrā pusē atzīmēt, par ko Jūs maksājat.

Austrālija rūpējas par iebraucējiem

Lai sniegtu informāciju un padomus ieceļotājiem — bijušiem Eiropas DP, Austrālijas imigrācijas departaments reizi mēnesī izdod ilustrētu bezmaksas laikrakstu „The New Australian" angļu valodā. Pirmajā (janvāra) numurā redakcija paskaidro, ka tā īpašu vērību veltījusi izteiksmes vienkāršībai, lai teksts būtu saprotams arī lasītājiem ar nepilnīgām valodas zināšanām. Laikraksta saturā, starp citu, nodaļa „Ships on the way" informē par gaidāmajiem transportiem no Eiropas, „Eaasy English" sniedz norādījumus par vieglu angļu valodas iemācīšanos, bet nodaļa „Write to us" aicina iesūtīt jautājumus, ja rastos neskaidrības darba saistībās, Austrālijas likumu izpratnē u.c., un jau pirmajā numurā informē par to, kas jādara, lai izsauktu no Eiropas savus vecākus. Latviete N. Šeršunova nodaļā „My Australia" pastāsta par pirmajiem iespaidiem jaunajā mītnes vietā. Laikrakstā bez tam vēl atrodama informācija par sportu, par darbu cukurniedru plantācijās un citās nozarēs.

Patīkama ir ziņa, ka Austrālijas izglītības iestādes organizē grupas ātrai angļu valodas iemācīšanai. Ikvienai darba vai dzīves vietai, kurā vienkopus atrodas vairāk kā seši interesenti, ir tiesības pieprasīt skolotāju, kas tad strādā bez atlīdzības. Laikrakstu piesūtīs visām iebraucēju nometnēm un ikvienam, kas jau atrodas darbā. To var pieprasīt arī Eiropā. Redakcijai domātie raksti, jautājumi un lūgumi adresējami „The New Australian", Department of Immigration, Canberra, Australia.

Z. B.

20 slimo kopējas no Vācijas uz Zviedriju

Arī Zviedrijas valdība sākusi meklēt slimnīcu māsas Vācijas DP nometnēs. Kā „Latvju Ziņas" no Stokholmas vēstī, zviedru medicīnas pārvalde parakstījusi līgumus ar 20 latvietēm — slimo kopējām par darbu Zviedrijā. „Stockholms Tidningen" ziņo, ka izlases komisija no Vācijas atgriezusies apmierināta. Latvietes atstājot visai labu iespaidu. Liela daļa latviešu slimo kopēju jau esot aizbraukušas darbā uz visām pasaules malām. Vairākām māsām uz Zviedriju dosies līdz arī viņu ģimenes. Zviedru valdībai tagad lielākās rūpes esot sagādāt šīm ģimenēm dzīvokļus.

L. Z.

LATVIJAS ĀRZEMJU PASU NODEVU VAR SAMAKSĀT VĀCU NAUDĀ

Saskaņā ar Latvijas sūtniecības Londonā un „Daugavas Vanagu" savstarpējo vienošanos, turpmāk ārzemju pasu nodevu varēs maksāt vācu naudā, iemaksājot „Daugavas Vanagu" grāmatnīcai, A/C „Valka", Nürnberg 2, nodevu DM 20,— un kancelejas izdevumus DM 4,—. Tautiešiem, kuri vēlētos pasteidzināt savu jau agrāk pieprasīto pasu iegūšanu, izdarot maksājumu jāuzrāda, kad un kam ārzemju pases pieprasījums izdarīts. Ārzemju pases joprojām var pieprasīt arī bez nodevas samaksas, bet tādā gadījumā jārēķinās ar ilgāku gaidīšanu, jo sūtniecības darbinieku skaits visai ierobežots un pirmā kārtā apmierinās to tautiešu lūgumus, kas nodevas samaksājuši.

VĒSTULES REDAKCIJAI

Dr. phil. O. Berkolds, Ebenveilerā

VAI NAV PAR DĀRGU?

Nesen pieprasīju LCK kartotēkai Hanavā kāda tautieša adresi Austrālijā, kas izceļoja jau 1948. g. maija sākumā. Savā laikā es pats par minētā tautieša aizbraukšanu kartotēkai biju ziņojis. Pēc dažām dienām saņēmu atbildi, bet ne prasīto. Man piesūtīja aizbraukušā dzimšanas datus ar atzīmi — izceļojis no Manheimas 1948. g. 7. aprīlī. Kartotēka tagad pieprasa DM 1.10 par „izziņu un pasta izdevumiem". Vai tas nav par dārgu? Prasīto adresi taču nesaņēmu. Telefona centrāle neņem maksu, ja nav devusi savienojumu.

K. Tilts, Berchtesgādenā

AR RITMISKU ELPOŠANU VAR NOVĒRST JŪRAS SLIMĪBU

Aizbraucēju vēstulēs bieži lasām par jūras slimības radītām ciešanām. Braucienos rudens vētrās pa Balto un Kārijas jūru esmu pārbaudījis savu metodi un to ieteicu izmēģināt. Jānoguļas kabīnē, tad stingri un neatlaidīgi jāietur elpošanas ritms, pieskaņojot ieelpošanu un izelpošanu kuģa šūpošanai. Kad kuģis viļņos tiek pacelts, dziļi ieelpot, bet, kuģim „grimstot", izelpot, tik ilgi, kamēr sākas atkal pacelšanās. Šādu elpošanu nepārtraukti turpinot, drīz vien kuģa šūpošanos nejutīs.

Sniegputenis Florencē, ziedi un apelsīni Neapolē

Italija no vagona loga

MŪSU REDAKTORA ARNOLDA ŠMITA VĒSTULE NO NEAPOLES

Brennerā ir sniegputenis. Virs kāda nama tikko saredzams itaļu karogs, kas pavēstī, ka šķērsota Austrijas—Italijas robeža. „Bona sera!" saka itaļu virsnieks, ienākdams vilcienā pie cilvēkiem kam jāmēro vēl tāls ceļš uz dienvidiem — gandrīz cauri visam Apenīnu pussalas „zābakam". Latvietim, kas italiski mēli neprot izlocīt, jāatbild „Labvakar!" Brennera stacija guļ 1400 m virs jūras, bet apkārtējo kalnu virsotnes pārsniedz 2000 m augstumu. Šie kalni ir tikpat mežonīgi kā Alpi pie Fisenes vai Garmišas-Partenkirchenas.

Esam jau tālu Italijā. „Kas tagad būs par staciju?" Itaļu grupiņa vilcienā par šādu jautājumu it kā apvainojusies: kā gan var nezināt! „Florence!" Patiesi — kā drīkst nezināt, ka pēc mirkļa redzēsim vienu no italu pilsētu slavenībām. Jā — tā tiešām ir Florence, bet arī te vēl visai maz no dienvidiem. Sniegputenis gan vairs nav tik nikns kā Brennerā, bet vējš dzen sniegu arī šeit. Tikai garajā ceļā no Florences uz Romu saules kļūst arvien vairāk un vairāk. Arī debesis nu kļūst tik dzidri zilas, kādas vienmēr, un laikam jau ne velti, piedēvētas Italijai. Ainavas pamazām mainās. Apenīni, kas izveidojuši „zābaka" muguru, pēc Alpiem liekas mierīgi un niecīgi.

Vilciens jau ceturto reizi šķērso Tibēru. Tās zaļie ūdeņi plūst uz Vidusjūru. Laukos ir priekšpavasaris, tāpēc viss vēl pelēks un nemīlīgs. Acs velti meklē kaut ko krāšņāku un košāku. Tikai tad, kad aiz vagona loga visā savā varenībā un mūžīgumā duļ Roma, Gribas ilgāk vērot visu, kas te redzams. Bet vilciens jau paliek vilciens, un tam jāsteidzas. Ceļš turpinās atkal tālāk uz dienvidiem. Melna kā čigāniete uz ēzelīša aizjāj jauna italiete. Un šim skatam sevišķi piedienīgi kaktusi un palmas, kas parādās aiz vagona loga. Vai šie skati ir skaisti? Laikam, kaut daudzu šo cilvēku nabadzība droši vien ir lielāka kā dabas veidotais skaistums ap viņiem. Italiešu zemnieki miega badā nevar būt. Pat pēc pl. 7 rītā visos namiņos logi vēl aizslēgēti, reti kur spīd gaisma — liekas, guļ saimnieki un kalpi.

Vagonā nemanot ienācis kāds italis. Ar ārkārtīgu interesi viņš vēro vācu laikrakstu „Wochenende", kas pamests uz sola. Itaļa skats pievērsts vietai, kur ir raksts par Rachele Musolini grāmatu „Mana dzīve ar Benito". Ienācējs paņem laikrakstu un vēl ilgi kavējas pie „duces" uzņēmumiem, sākot ar bērnību, beidzot ar diktātora nāvi. „Jā, bija labs cilvēks," beidzot lauzītā vācu valodā saka italis. Šos vārdus dzirdam mēs, divi latvieši. Sākam iztaujāt. Esot grūti pateikt, cik cilvēku Italijā vēl šodien Musolini atceroties ar vārdiem „labie laiki". Šo cilvēku tomēr būšot ļoti daudz.

Tuvojas Neapole. Šur un tur redz pirmos ziedus — mazas baltas puķītes, bet turpat virs tām vējš šūpo augļiem pārpilnus apelsīnu kokus. Apelsīnu ražu italieši parasti ievāc jau decembrī, bet, ja visus augļus nevar pārdot, tad atstāj tos kokos vēl pāris mēnešu. Citroni un apelsīni priekšpavasara saulē mirdz abās pusēs dzelzceļa stigai un kārdina braucējus. „Zābaks" ir jau pāri pusei, un vilciens apstājas vietā, kas uz Italijas kartes daudz skatīta un apzīmēta ar vārdu „Neapole". Tagad tā parādās „dzīva" mūsu priekšā. Viss ir tā, kā stāstīts un dzirdēts. Kad notikusi pirmā iepazīšanās ar pilsētu, tad cilvēks redz, ka līcī zilā miglā ietinusies Kapri un 1200 m virs Vidusjūras galvu pacēlis Vezuvs. Pagātnē tas bijis ļoti bargs, bet laiks visu piedod, jo kas gan būtu Neapole bez skata uz Vezuvu!

Neapole ir liela, un citi saka, ka arī skaista. DP, kura ceļa mērķis nosprausts aiz okeaniem, pilnībā par to pārliecināties nevar, jo viņš pazūd lielā nometnē, un dzīve tajā lai paliek temats nākamajai vēstulei. Viens gan skaidrs: Neapole kļuvusi par „saules brāļu" paradīzi. Skaidrā prātā vai iereibis, katrs cilvēks nakti drīkst pārgulēt uz ielas, un italiešu policists šādam „pasaules pilsonim" labsirdīgi apiet ar līkumu.

Neapolē, februārī.

Arnolds Šmits

Grāmatu putenis Lībekā

Atceroties Draudzīgo aicinājumu, Lībekas latviešu nometnes rīkoja kopīgas grāmatu dienas, kas ilga no 28. janvāra līdz februāra pirmajām dienām. Šai laikā tautiešus aicināja ziedot grāmatas skolām, sanatorijām, veco ļaužu un transitnometnēm. Bija iekārtots arī lētu grāmatu tirdziņš, trimdā izdoto grāmatu un laikrakstu skate un loterеja, kurā bija iespējams laimēt arī Fr. Milta, A. Grundes un J. Soikāna ziedotas gleznas un zīmējumus. Tagad izrādās, ka grāmatu dienām patiešām bijuši īsti ievērojami panākumi: Lībekas latvieši un grāmatu apgādi (arī no amerikāņu joslas!) ziedojuši pavisam 1504 grāmatas. Lēto grāmatu tirdziņā pārdotas 277 grāmatas, bet loterejā nopirktas 928 biļetes. Grāmatas sadalīs skolām sanatorijām un nometnēm. Daļu paredzēts nosūtīt arī tautiešiem, kas jau emigrējuši.

S.

Turcija sāk sarunas

(Turpinājums no 1. lpp.)

un nodibināt abu valstu starpā draudzīgas attieksmes. Cik šī draudzība būtu vērtīga, to, šķiet, labi zina arī norvēģi.

Tāpēc Norvēģijas ārlietu ministrs Lange pirmdien apspriedās arī ar Bevinu, kas fjordu stratēģisko nozīmi būs mācījies pazīt no otra pasaules kaŗa, kad tur operēja vācu zemūdenes. Nolaidies kādā Skotijas lidlaukā svētdienas rītā, Lange preses ļaudīm paskaidroja, ka viņš atgriežas no Vašingtonas „daudz skaidrāku skatu". Atbildi uz Maskavas neuzbrukšanas līguma piedāvājumu ministrs cer nodot padomju sūtnim trešdien, jo jau otrdien viņš domā atgriezties Oslo. BBC sakās zinām, ka Vašingtonā Langem nepārprotami paskaidrots, ka Norvēģija varēs saņemt ieročus no Savienotajām Valstīm vienīgi tad, ja pievienosies Atlantika paktam. Neitrālā Skandināvijas valstu ūnija šādas priekšrocības negarantē. Ne visai patīkama atziņa Norvēģijas ārlietu ministram laikam ir tā, ka, pēc Ečesona paskaidrojumiem, Oslo nevar cerēt uz tūlītēju militāru garantiju, jo to nav iespējams iedarbināt amerikāņu satversmes dēļ.

Mazā valsts ziemeļos tagad nostādīta dilemmas priekšā. To, aizbraucot no Vašingtonas, apgalvoja arī pats Lange, teikdams, ka Oslo tagad jāizšķiŗas starp Atlantika paktu vai Skandināvijas valstu ūniju — abas sistēmas nav savienojamas. Tā kā līdz šim Zviedrija nav vēlējusies saistīt Skandināvijas ūniju ar Atlantika paktu, maz ticams, ka kādi panākumi šai virzienā gaidāmi arī no apspriedēm Oslo; ko, pēc BBC informācijas, atjaunos šonedēļ.

BBC, M

NENOTVEŖAMS SNAIPERS APŠAUDA LONDONAS TRAMVAJU NR. 68

Skotlendjardam jāatrisina jauna mīkla. Kopš 1. februāŗa ar 68. tramvaja līniju, kas iet no Vaterlo stacijas Londonas centrā uz Grinviču, neviens vairs negrib braukt. Kāds noslēpumains snaipers katru 68. līnijas vagonu apšauda, raidot lodes cauri logiem.

Pārējās četras tramvaja līnijas, kas brauc pa to pašu ceļu, nezināmais strēlnieks liek mierā. Veselu nedēļu līnija tagad pilnīgi tukša. Kad izmēģinājuma dēļ 68. līnijas tramvaju pavadīja policijas auto, snaipers tāpat izšāva logus. Līdz šim ļaundari nav izdevies notvert.

DM

Kāpēc Dundagas apgabala iedzīvotājiem bija jāizvācas

Inž. Bigestāns Stokholmas laikrakstā „Latvju Ziņas" iespiež interesantu pārskatu par modernajiem ieročiem, visai sīki un precīzi aplūkodams arī vācu milzu raķetes V2 tapšanu un konstrukciju.

Pēc viņa ziņām, V2 izmēģināts 1944ā gadā Penemindē pie Štetīnas. No turienes šāviņi raidīti uz mērķiem Dundagas apriņķī, Kurzemē. Tie krituši ar lielu precīzitāti. Izkliede bijusi tikai 2 proc.

Tādēļ kļūst saprotams, kāpēc vācu okupācijas vara lika izvākties visam Dundagas apriņķim, it sevišķi Kolkas raga trīsstūrī. Toreiz teica, ka tur ierīkošot SS apmācības laukumus, bet tagad redzams, ka iedzīvotājiem bija jāizvācās, lai tie nejauši nedabūtu redzēt jaunās raķetes, ar kurām vācieši cerēja uzvarēt kaŗu.

LZ

DAŽOS VĀRDOS

Ungārijas sūtniecības pirmo sekretāru ASV valdība izraidīja sestdien, atbildot uz līdzīgu soli no ungāru puses.

Prāva pret ģenerāli Kutelvašeru, kas vadīja Prāgā sacelšanos pret vāciešiem, un 14 citiem virsniekiem sāksies ceturtdien. Visi apcietinātie apvainoti lielnodevībā un spiegošanā par labu ASV.

Triestas gubernātora iecelšanu, pēc Padomju Savienības ierosinājuma, Drošības padome apspriedīs šonedēļ. Līdz šim Maskavas noraidīgās izturēšanās dēļ vienošanos nevarēja panākt.

Marī, Francijas tieslietu ministrs un agrākais ministru prezidents atkāpies no amata neveselības dēļ. Plaušu kaiti viņš ieguvis vācu koncentrācijas nometnē Buchenvaldē. Marī vietā iecelts Robērs Lekūrs.

Pēc 2000 gadiem Jeruzalemē pirmdien sanāca jaunievēlētais Izraēlas parlaments. Annamā oficiāli paziņots, ka Transjordānija sūtīs savus pārstāvjus uz Rodosas salu, lai tie ievadītu sarunas par pamieru ar žīdiem.

Pjetro Nenni, Italijas kreiso sociālistu vadītājs, pēc progresīvās partijas vadoņa Vollesa aicinājuma dosies uz ASV, lai stāstītu amerikāņiem, kāpēc itaļu strādnieki ir pret jebkādiem paktiem un militārām aliansēm.

Kapštates-Kairo dzelzceļa būvi, minerālu meklēšanu un kartografiskus darbus Afrikā paredz jaunais Trumena plāns par palīdzību atpalikušajām zemēm. Projekts, kas izstrādāts kopā ar Lielbritaniju, iesniegts ASV kongresam.

200 vāciešu no padomju joslas katru nedēļu pārbēg Berlīnes rietumu sektoros, ziņo amerikāņu okupācijas iestādes.

Tīrīšana, pēc Sofijas raidītāja informācijas, uzsākta Bulgārijas „tēvzemes frontē". Izslēgti visi tie deputāti, kas savā laikā piederējuši notiesātā Petkova vadītajai opozicijai.

ASV ārlietu ministrs nav „frontes ģenerālis", bet gan „štāba virsnieks", kam jāvada operācijas no tālienes, paskaidrojis Dīns Ečesons. Starptautiskajās konferencēs tāpēc piedalīsies nevis viņš pats, bet gan speciāli sagatavoti darbinieki.

Dienvidslavija pati vainīga, teikts Maskavas atbildes notā, ka tā izslēgta no Austrumeiropas saimniecības padomes. Tik ilgi, kamēr Tito apkaŗos Padomju Savienību, Dienvidslavijai nav cerību darboties „brālīgajā tautas demokratiju saimē".

Franču tautas apvienība ir vienīgā partija, kas spēj pretoties komūnistiem, teica ģen. de Golls Lillē, pieprasot vispārējas vēlēšanas un paziņojot, ka viņa partija atbalsta Francijas pievienošanos Atlantika paktam.

4000 nemiernieku vakar uzbruka Grieķijas pilsētai Florinai, kur ir 120.000 iedzīvotāju. Pēc informācijas no Atēnām, uzbrukums atsists, pie kam komūnisti cietuši lielus zaudējumus.

Sans Litsē, agrākais Ķīnas vēstnieks Maskavā, pēc komūnistu uzaicinājuma devies ievadīt miera sarunas.

Demokratisko apvienību, kas ir ceturtā partija Austrijā, atzinis ģen. Kurasovs. Rietumu sabiedrotie jauno partiju neatzīst.

Slēgtās musulmaņu brālības nodibinātāju šeichu Haseinu al Banu sestdien Kairo nogalināja kāds nepazīstams jauns vīrietis, kam izdevās aizbēgt. Musulmaņu brālības loceklis, kā zināms priekš kāda laika izdarīja atentātu pret Ēģiptes ministru prezidentu Nokraši Pašu.

Kino teātrus, aptiekas un lielās veļas mazgātuves tuvākā nākotnē nacionālizēs padomju joslā.

Septiņiem padomju kritiķiem „Pravda" pārmet, ka tie vērtīgus komūnistu teātŗa gabalus pārvērtuši par sava dzēlīgā izsmiekla mērķi. Kritiķu vaina kļūstot vēl jo lielāka tādēļ, ka tie uzdrošinājušies zoboties par Staļina prēmijas godalgotiem darbiem.

Maksi Reimanu, Rietumvācijas komūnistu vadoni, pēc ģen. Robertsona rīkojuma pagaidām atbrīvos no ieslodzījuma, lai viņš varētu piedalīties Bonnas apspriedēs.

300 kg smags krokodils Alesonas cirkū Francijā nokodis savam dresētājam izrādes laikā galvu, ko tas, kā parasti, ielicis atvērtā nezvēra rīklē.

Par 100 vai 125 gramiem mēnesī paredzēts paaugstināt sviesta devas vācu normālpatērētājiem, sākot ar 1. aprīli.

Lai Hjalmars Šachts, agrākais vācu valsts bankas prezidents, varētu ierasties denacifikācijas kameras sēdē Ludvigsburgā, atcelta viņa apcietināšanas pavēle. Šachta advokāts paskaidrojis, ka viņa aizstāvamais tomēr nedomā braukt uz Ludvigsburgu.

Lielākais ķēriens vācu policijai izdevies svētdien Hamburgas tuvumā uz ceļa, kas ved uz žīdu nometni Bergenā-Belzenē. Apķīlāta smago automobiļu karavāna ar 43 tonnām kafijas, 5000 kg šokolādes, 1,7 milj. cigarešu un 400.000 amerikāņu cigāru, kopvērtībā par 2 milj. marku.

Vacu marka ceļo no Eiropas uz ASV un atpakaļ

JAUNI PAŅĒMIENI VALŪTAS DARĪJUMOS STARPTAUTISKAJĀ MELNĀ TIRGŪ

Kopš kaŗa beigām, īpaši pirmajos gados, kad Vācija cīnījās ar ievērojamiem pārtikas grūtumiem, Minchenes melnajā tirgū par 25 markām bija pērkamas turīgu amerikāņu adreses, no kuŗiem varēja sagaidīt, ka tie atsauksies uz izmisuma pilnajām bada cietēju vēstulēm ar kādu pārtikas saini. Gan no šādā veidā sameklētiem „paziņām", gan patiesi no īstiem radiem vai draugiem pārtikas saiņi arvien vēl turpina plūst uz Eiropu, taču viņu saturs kopš valūtas reformas kļuvis par dažiem ļoti nozīmīgiem gramiem smagāks. Kā tagad atklājies, vai nu aiz šokolādes plāksnītes staniola, vai piena pulveŗa kārbā rūpīgi noslēptu iepriekš brīdinātais pārtikas saiņa saņēmējs atrod naudu — jaunās, pagājušā gada jūnijā apgrozībā laistās un tagad vērtībā ievērojami kāpušās vācu markas.

Uzraudzības iestādēm šis atklājums radījis problēmu — kā vācu marka nokļūst Amerikā? Likums turklāt nosaka, ka būt vācu markas īpašniekam ASV nav noziegums. Bet likums arī nosaka, ka marku aizliegts izvest un ievest Vācijas rietumu joslās. Novērojumi atklājuši, ka vācu marka ievērojami lielās summās nokļūst Amerikā gluži vienkārši pa pastu vai arī to paņem līdzi jūrnieki, bet kāds cits ceļš ved caur Šveici, kas kļuvusi par Vācijas valūtas galveno transita zemi.

Viņā krastā marka nokļūst ceļojumu biroju, pārtikas saiņu sabiedrību un mazāku banku īpašumā. Decembŗa beigās darījumi ar Vācijas naudu bija kļuvuši tik dzīvi, ka minētie uzņēmumi jau vairs nekautrējās gluži atklāti savos skatu logos un reklāmu stendos izlikt pilnīgi svaigās vācu naudas zīmes blakus šāda satura plakātiem: „Atbalstiet savus draugus Vācijā ar naudu! Pērciet to pie mums! 100 vācu markas maksā tikai 8 dolarus!" Līdzīga satura sludinājumi bija lasāmi vai visos Amerikas vācu laikrakstos. Pirms Ziemsvētkiem vācu markas kurss Ņujorkā svārstījies starp 8 un 10 centiem. Oficiālais kurss, kā zināms, ir 30 centu par marku. Kāds „Public Travel Service" ierēdnis Ņujorkā šai sakarā paskaidroja: ikviens, kas vēlas saviem paziņām Vācijā nosūtīt, piemēra pēc, 25 dolarus, var iemaksāt tos „Railway Express" kasē; par tiem saņēmējam Vācijā izmaksā 82,5 markas. Ja, turpretim, sūtītājs grib uzņemties nelielu risku, viņš var nopirkt „Public Travel Service" par tiem pašiem 25 dolariem veselas 352 vācu markas, kas, pārtikas sainī noslēptas, viegli un neuzkrītoši nokļūst Vācijā.

Amerikāņu armijas civīlo lietu nodaļa paskaidro, ka šie valūtas darījumi tai esot zināmi, bet neesot nekādu iespēju pret tiem kaut ko uzsākt, jo pagaidām trūkstot piemērotu noteikumu. Sagaidāms tomēr, ka pastu un saiņus turpmāk rūpīgāk kontrolēs, taču arī tad sūtītājam nedraud nekāds sods, viņš vienīgi riskē zaudēt nosūtīto naudu.

Marsiešu uzbrukums Ekvadorai

Ekvadoras radiofons noraidīja lugu, kurā bija attēlots marsiešu uzbrukums galvaspilsētai Kito. Cilvēki pānikā atstāja dzīvokļus un bēga uz ielām. Kad tie vēlāk uzzināja, ka tā ir vienīgi rakstnieka fantazija, viņi nevaldāmās dusmās ielauzās radiofona ēkā, nolinčoja četrus darbiniekus, izdauzīja logus un grasījās namam pielaist uguni. Policijai un kaŗaspēkam tikai ar lielām pūlēm, lietojot asaru gāzi, izdevās izklīdināt satracinātos dienvidniekus. Trīsdesmito gadu beigās līdzīgs gadījums notika arī ASV. Tikai toreiz iedomātais marsiešu uzbrukums prasīja daudz vairāk cilvēku dzīvību, jo amerikāņu klausītājus bija pārņēmusi vēl lielāka pānika. Raidāmlugas autors bija slavenās kino aktrises Ritas Heivortes otrs vīrs.

BBC

Miris Akselis Munte

Paša zviedru ķēniņa draudzības piesaulē, slavas apmirdzēts un laicīgās pasaules vērtību lutināts, Akselis Munte savas dzīves pēdējos gadus pavadīja Stokholmā, karaļa pilī, cilvēkos vīlies, sevī noslēdzies un pa reizei īgns. Latviešiem viņš kļuva tuvs ar „Grāmatu par Sanmikelu", kam vēlāk sekoja arī „Grāmatas par cilvēkiem un zvēriem" tulkojums. Īpaši pirmā guva izcilus panākumus — to pārtulkoja veselās 30 valodās. Neraugoties uz to, viņa dēļ krustoja daudz šķēpu — literatūras kritiķi domāja, ka Akselis Munte ir vairāk ārsts kā rakstnieks, ārsti bija pārliecināti, ka viņam panākumus jāmeklē literātūrā.

Akselis Munte dzimis un audzis Zviedrijā, bet sava mūža lielo daļu pavadījis Parīzē, kur bija ārsts. Vēlāk Munte dzīvoja Romā un Kapri salā, kur ieguva savā īpašumā Sanmikelas kapellu. Mūža pievakarē sirmais rakstnieks un ārsts kļuva gandrīz akls, bet 1934. gadā izdarītā operācija atdeva viņam acu gaismu, ko viņš saglabāja līdz savam nāves brīdim, piedzīvojis pilnus 90 mūža gadus.

Sanmikelas kapella, kas deva vārdu viņa pirmajai grāmatai, tagad kļuvusi par svētceļnieku mērķi un ienes ikgadus ievērojamas summas, ko rakstnieks veltījis labdarīgiem mērķiem.

VILCIENA KATASTROFĀ NONĀVĒTAS 50 PERSONAS

Ārkārtīgi smaga dzelzceļa katastrofa sestdien notika Spānijā ar Barselonas-Madrides ekspresi. Vēl nenoskaidrotu iemeslu dēļ trīs vagoni, to vidū arī viens guļamvagons, nogāzušies no 4 m augsta uzbēruma Ebro upē. 50 pasažieri nonāvēti un apmēram 100 smagi ievainoti. Iespējams, ka ievainoto skaits vēl palielināsies. Uz Ebro upi devušās glābšanas un izmeklēšanas komandas. Pēc ziņām, kas vēl nav apstiprinātas, nezināmi ļaundari atskrūvējuši sliedes.

BBC

Justus in The Miner

LĀCĪŠA MIERA OFENSĪVA

„The Miner"

PIRMS MINCENTI TIKAI DIVI KARDINĀĻI NODOTI LAICĪGAM TIESĀM

Sakarā ar Mincenti notiesāšanu Ungārijā, AP korespondents ievācis informāciju Vatikānā, vai jau agrāk notikusi augstāko katoļu garīdznieku tiesāšana laicīgās tiesās. Noskaidrojies, ka tikai divos gadījumos agrāk tiesāti kardināļi. Anglijas karalis, Indriķis astotais, kas kļuva slavens ar biežu sievu maiņu, ieslodzīja cietumā Ročesteres bīskapu Fišeru, kad tas atteicās šķirt karaļa laulību ar Annu Boleinu. Pāvests atbildēja ar to, ka izsludināja Fišeru par kardināli. Bet Indriķis astotais niknumā paziņoja: „Pāvests piešķīris viņam sarkano cepuri. Lai viņš mauc to plecos. Es neatstāšu viņam galvu, kur cepuri uzlikt." Viņš tiešām arī savus draudus piepildīja. 400 gadu vēlāk kardināli Fišeru izsludināja par katoļu baznīcas svēto.

Zināmā mērā līdzīgs bijis arī gadījums ar Gneizenes un Pozenes archibīskapu Ledochovski, ko 1874. g. apcietināja Prūsijas valdība. Cietumā viņš saņēma ziņu, ka iecelts par kardināli. Atšķirībā no Indriķa 8., prūši jauno kardināli atbrīvoja, bet uz visiem laikiem no savas zemes izraidīja. Viņš devās uz Vatikānu.

Tā izrādās, ka Mincenti ir vienīgais, kas jau apcietināšanas brīdī bija kardināļa kārtā.

Beidzot tiešām vadāmi V 2

Vācu V2 nebija īsti vadāma raķete. Ja šāviņš devās aplamā virzienā, tad to nevarēja pagriezt, bet tikai pa radio izslēgt raķetes degvielu piegādi, panākot tās nokrišanu pirms laika.

ASV aviācija pagājušā nedēļā paziņojusi, ka izmēģinātas divas jauna tipa raķetes, kas patiešām vadāmas. Viena ir tikai 13 pēdu gaŗa un domāta ļoti lielu ātrumu sasniegšanai, otra ir jau smags ierocis — 32 pēdu gaŗa (vācu V2 bija 45 pēdu gaŗa) un spēj sasniegt līdz 160 km augstumu. Abas raķetes pēc izšaušanas var novirzīt pēc vajadzības ar speciālām, raķetes astē iebūvētām stūrēm, kuŗu iedarbināšana pagaidām ir militārs noslēpums.

T

PADOMJU PULKVEDIS TOKĀJEVS STĀSTA (7)

Atļauts dzert vienīgi tad, kad Staļins dzer

Ēdieni un dzērieni Kremļa pieņemšanās vienmēr ir izmeklēti: uz galdiem atrodas dažādi Kaukaza un Krimas vīni, slavenā krievu vodka, kaviārs, putni un citi aukstie uzkožamie. Pēc ceremonijmeistara pavēles apsēsties, zālē valda saspīlēta uzmanība — visu skati pievērsti durvīm, pa kurām jāienāk Staļinam. Dažreiz jāgaida krietns brīdis. Tai acumirklī, kad parādās „visu tautu tēvs un skolotājs", svinību aranžētājs pielēc kājās un sāk spēcīgi aplaudēt. Tāpat rīkojas visi pieņemšanas dalībnieki. Tad kaut kur zāles stūrī noskan spēcīgs sauciens: „Lai dzīvo mūsu ģeniālais vadonis un skolotājs, tautu tēvs biedrs Staļins!" Troksnis kļūst vēl lielāks, jo sācis aplaudēt arī pats „tēvs".

Staļins parasti ģērbies ļoti vienkārši — līdz kaklam sapogātos svārkos, ko grezno vienīgi padomju darba varoņa ordenis, garos melnos stulmeņos un pelēkās biksēs. Aiz viņa tūdaļ seko sardzes komanda, augsti padomju virsnieki un daži politbiroja locekļi. Sardze nekad nepiedalās kopīgajās ovācijās, bet uzmanīgi pārrauga viesus un apsarga izejas no zāles. Aplausi ilgst tik ilgi, kamēr Staļiņam labpatīkas apsēsties. Viņa piemēram tūdaļ seko arī pārējie. „Skolotājs" tomēr nepaliek ilgi sēžot. Piecēlies viņš saka īsu uzrunu. Šādos apstākļos radušās Staļina runas „Kadri ir galvenā problēma", „Artilerija ir kaŗa Dievs" vai „Mēs esam pateicīgi krievu tautai par savu sociālo iekārtu". Šīs runas, protams, rūpīgi nostenografē un vēlāk iespiež, ko tad padomju pilsoņi „studē" mēnešiem ilgi.

Runu noteicis, Staļins apsēžas. Bet tad vai nu ceremonijmeistars, vai kāds cits iepriekš izraudzīts svētku dalībnieks žigli trūkstas kājās un uzsauc tostu. Zālē no jauna atskan aplausi, un Staļins pats ir visdedzīgākais aplaudētājs. Padomju etiķete prasa, lai ovācijas nerimtos tik ilgi, kamēr norimis nav pats skolotājs. Tad visi kopīgi paceļ glāzes un iedzeŗ.

Juŗa zāle sastāv no vairākām telpām. Pie katra galda nosēdināts savs vadonis un ceremonijmeistara algoti sajūsmas izrāditāji. Šiem ļaudīm stingri noteikts, kas jādara un kā jārunā. Zināmās atstarpēs tāpēc vienmēr kāds trūkstas kājās un sauc: „Biedri, lai mums atļauts uzdzert uz mūsu ģeniālā valstsvīra, biedra Staļina veselību!" Atkal aplausi, sajūsmas saucieni un ovācijas. Kad zālē iestājas klusums, atskan jauni tosti „lieliskajam organizātoram, administrātoram" vai „darba ļaužu tēvam".

Visi ēdieni un dzērieni, ko lieto Staļins, rūpīgi pārbauditi un jau iepriekš nogaršoti. Politbiroja locekļiem vai augstiem partijas funkcionāriem, kas sēž blakus „vadonim", stingri norādīts, no kuriem traukiem un pudelēm drīkst viņam piedāvāt. Lai nenotiktu ne mazākā kļūdīšanās, visu uzrauga Staļina personīgās sardzes vīri, kas atrodas aiz viņa krēsla. Neviens viesis nedrīkst dzert tik ilgi, kamēr Staļins nedzer. To stingri nosaka Kremļa etiķete.

Nebūtu tomēr pareizi apgalvot, ka visi Kremļa svētki notiek pilnīgi pēc viena šablona. Iespējamas arī nelielas variācijas. Ja, piemēram, viesi sapulcējušies godināt padomju zinātņu akadēmiju, tad tosts skan: „Lai ilgi dzīvo mūsu vadonis, padomju zinātnes korifejs, biedrs Staļins!" Ja pieņemšana rīkota par godu Padomju Savienības aviācijas attīstībai, parole skan: „Lai dzīvo mūsu gaisa kuģniecības iedvesmotājs, padomju aviācijas tēvs, lielais Staļins!" Ja turpretim godaviesis ir kāds rakstnieks, viesi aizgūtnēm sauc ilgu mūžu „padomju kultūras dzīves vadonim". Militāristiem rīkotajās pieņemšanās sauklis: „Laimi un prieku uzvaras organizētājam un stratēģijas meistaram!"

„Es tomēr nekad neesmu dzirdējis," atzīstas Tokājevs, „ka kāds būtu godinājis Staļinu par lidmašīnas izgudrotāju, ziemeļpola atklājēju, „Kapitāla" autoru vai pirmo satiksmes ceļu būvētāju, lai gan dažreiz likās, ka arī šādi saukļi varētu atskanēt." Visās pieņemšanās un visos banketos, kam par godu tos arī rīkotu, vienīgais godaviesis vienmēr ir tikai Staļins. Zinātnieki, rakstnieki, inženieŗi vai militāristi, kuŗus min par svinību iegantu, uzmanību izpelnās tikai īslaicīgi, jo Kremlī neviena cita slava vai nopelni nedrīkst aizēnot Staļinu.

Banketu beigas iestājas tikpat pēkšņi kā sākums. Nevienu nebrīdinājis, Staļins pieceļas no galda un soļo uz izeju, sardzes ielenkts. Kājās, protams, pielēc arī visi svētku dalībnieki, un zālē no jauna atskan spēcīgi aplausi un saucieni, kas turpinās tik ilgi, līdz Staļins izgājis pa durvīm. Tad viesi vēl īsu brīdi pasēž, iedzeŗ un uzkož, līdz atskan ceremonijmeistara balss: „Biedri, pieņemšana beigusies!" Viesi tūdaļ izklīst.

Kazis Bradūns

PIRMĀ VAGA

Es arklu dziļi zemē iegremdēju,
Sāk migla plakt un pilda dziļo leju,
Drīz saule plūdīs pāri pakalniem.
Tā sildīs akmeni un zemes melno
vaigu,
Un dvēseli kā rasas lāsi zaigu
Uz augšu cels no dienas putekļiem.

Cels mani darba sapnī straujā, raitā,
Kur stundas aiztrauc žiglu dūju
gaitā,
No karstām asinīm kur rīta vēsma
gaist.
Es arklu dziļi zemē iegremdēju,
Sāk migla plakt un pilda dziļo leju,
Pār tāliem mežiem jaunā saule kaist.

No lietuvju valodas atdzejojis
Emīls Skujenieks

Lietuvju trimdas rakstnieki saņem godalgas

Savu valsts svētku priekšvakarā Lietuvju rakstnieku trimdinieku biedrība godalgoja pagājušā gada labākos darbus. Starp godalgotajiem autoriem ir Jurģis Jankus ar stāstu krājumu „Nakts uz nestuvēm", bez tam Nele Mazalaite-Kruminiene un Julis Kaupas, bet pašu lasītāju piešķirto godalgu saņēma Albins Marius Katiliškis. Amerikas lietuvju atbrīvošanas komiteja godalgoja gleznotāju Adomu Vernu, bet šejienes apgāds Patria piespriedis balvu grāmatu ilustrētājam Povilam Osmolskim.

Luds Dovidēns

NESAPRASTAIS CILVĒKS

Liudas Dovydēnas dzimis 1906. g. Rokišku apriņķī. Būdams virsdienesta instruktors, rakstnieka gaitas uzsācis ar reportāžām un feļetoniem. Pēc pirmās debijas ar stāstu krājumu „Cenzūras atļauts" atgriezās civilā dzīvē un kļuva profesionāls rakstnieks. Atsevišķas viņa grāmatas godalgotas. Dzimtenē iznākušas 11 grāmatas (romāni, noveles, stāsti jaunatnei), trimdā — 3. Šis stāsts ņemts no krājuma „Mēs meklējam pavasari". Agrāk latviski tulkots godalgotais romāns „Brāļi Domeikas" un dažas noveles periodikā. Patlaban Dovidēns ir Lietuvas Kultūras fonda priekšsēdis.

Priekšpilsētas dārznieks Igns Raugale mājās galīgi pārliecinājās, ka piekrāpies. Braucot pa likumotajām priekšpilsētas ielām, Raugale gūstekņim šo to jautāja, bet tas klusēja, sēdēdams ratu galā, kājas nokāris lejup. Reizēm viņš tikai nomurmināja tā kā: „Da da . . . ņeponimāju, bordina."

Mājās Raugalem noskaidrojās pavisam neparasts apstāklis: gūsteknis neprata krieviski, bet runāja kaut kādās svešas valodas skaņās. Dārznieks no sākuma nodomāja, ka tas ir vājprātīgs vai mēms, bet, dusmodamies pats uz sevi, nosprieda: grūti nāktos nodot viņu atpakaļ Stalagam. Viņš vairākkārt apskatīja puisi, kas bija gaŗa auguma, platiem pleciem, taisns kā svece. Viņa seja bija mongoliski stūraina, greizi piemiegto, melno acu valgais skats nemitīgi šaudījās nezin kurp. Varbūt tās bija mežonīgas bailes? Šķita, ka gūsteknis vēroja bīstami neparasto apkārtni, aizdomīgi noraudzīdamies pat uz zirgu pāri, kuŗus tas palīdzēja izjūgt, un sirmi pat noglāstīja ar gaŗajiem, no ilgas nemazgāšanas sausi saplaisājušajiem pirkstiem, bet tad steigšus atrāva roku, uzmezdams Raugalem jautātāju skatu.

Gefreiters, ievedis Raugali Stalaga 119. numurā — mūŗa garāžā, parādīja kādus 60—70 krievu kaŗavīru mēteļos tērptus skrandaiņus, kas gulēja uz cementa. Gandrīz visi piecēlās kājās un spraucās uz durvju spraugas gaismas vālu — parādīties. Visiem uz krūtīm bija numuri melnā krāsā. Šis, laiski nostājies kaktā, tūdaļ paņēma arī mugursomu — dubļainu maisu — kā jau ceļa jūtīs. Uz to tad arī Raugale parādīja ar pirkstu. Gefreiters vēl gribēja rādīt citus, bet kad Raugale pasacīja „stimmt", vecis iestūma mongoli durvju gaismā. Šo 41117. numuru gefreiters ierakstīja papīra loksnē līdzās jaunā īpašnieka vārdam, uzvārdam un adresei. Raugale parakstījās, ka saņem tādu un tādu gūstekni. „Parakstos kā par kroņa tupelēm vai lāpstu," Raugale nodomāja.

Gefreiters vēl paskaidroja, ka pa nakti jāieslēdz drošā vietā, bet pa dienu labi jāuzmana. Ja neklausa — nedot ēst, neļaut gulēt, sist.

*

Pirmajā dienā gūsteknis uzraka dārzu, pārcilāja komposta kaudzi. Pavasaŗa saulgozī viņš izģērbās līdz pusei, bet blūzi satina kā tāsi un pakāra pie bikšu jozmeņa. Kaut gan tas traucēja darbu un dārznieks ar zīmēm parādīja, lai izkaŗot uz žoga, arī gūsteknis, kā likās, saprata, tomēr viņš pakratīja galvu ar smagajām sprogām. Raugale saprata: baidās, ka nenozog.

Pirmās trīs dienās visādi centās saprasties, sarunāties, iztaujāt, no kurienes, kādu valodu prot. Gūsteknis gandrīz visu laiku klusēja, un viņa melno, dziļo acu skats šaudījās pa izplatījumu, it kā vairīdamies aizkart apkārtējos priekšmetus. Reizi pa reizei gūsteknis ieminējās „kazak". Raugale noturēja viņu par kazāku.

Vakarā Raugale atnesa lielu Krievijas karti, rādīja Sibiriju, Kaukazu, Altaju. Tomēr gūsteknis, ar savu tumšo, biklo acu skatu nekur nepieskardamies, klaiņoja pa karti — viņš nekā nesaprata. Piesardzīgi viņš pārvilka ar roku pār Kaukaza un Tibetas kalniem, laikam noturēdams tos par kaut kādiem izciļņiem.

Bet pamazām gūsteknis sāka runāt drošāk, reizēm ļoti piesardzīgi rādīdams ar rokām, bet tiklīdz Raugale straujāk pakustināja savējās, viņš tramīgi salēcās. Pa retam viņš izrunāja kādu krievu vārdu: „Da, da, žalko, ņeponimaju, ņemogu." Raugoties kartē, Raugale pieminēja Afganistānu. Pēkšņi gūstekņa acis kļuva gaišas, uz sejas izsitās sviedri. Raugale jautāja sev, vai tās ir bailes, vai prieks — kā viena, tā otrs pēkšņi un neatšķiŗami izpaudās viņa stūrainajā, tumši dzeltenajā sejā. Raugale lasīja kartē: Taškenta, Alma Ata . . . Gūsteknis pēkšņi sagrāba Raugales roku:

„Alma Ata, Alma Ata!" viņš atkārtoja vairākas reizes. It kā attapies, ka izrīkojies nelāga, viņš palaida saimnieka roku un, kā atvainodamies, raudzījās viņam acīs un ilgu pilnas lūgšanas vārdiem atkārtoja: „Alma Ata."

Gūsteknis uzgūla kartei un, glāstīdams to slaidajiem pirkstiem, atkārtoja:

„Alma Ata, Alma Ata."

Raugale ar pirkstu norādīja uz ezeru un pasacīja: „Balkaš."

„Balkaš?" kā neticēdams savām ausīm, gūsteknis ar skatu ieurbās Raugales sejā. „Balkaš, Balkaš," viņš atkal atkārtoja bērnišķā izbrīnā. Pielicis pirkstu pie Balkaša ezera un brītiņu padomājis, viņš sāka kaut ko stāstīt, ko Raugale nesaprata. Retumis viņš minēja vārdus „bordina, tovarišča, ovci." No viņa kustībām un aitu blēšanas atdarinājuma Raugale noprata, ka gūsteknis bijis aitu gans. Aitu bijis daudz. Netālu no Balkaša ezera. Pēc tam: „puch, puch . . ." Tad kāds kaut ko sitis: „buch, buch . . ." Bijis vilciens: „čiach, čiach, čiach." Tad atkal — puch, puch . . ."

Gūstekņa acis kvēloja, viņš bija bērnišķi laimīgs, kad Raugale palocīja galvu un atkārtoja: „poņimaju, poņimaju," kaut gan viņa ausīs skanēja dīvaina, nekad nedzirdēta valoda.

Vedot gūstekni uz nakts mītni — mūŗa kūti, Raugale nožēloja, ka nevar kārtīgi izrunāties — varbūt šis puisis ar bērna acīm neaizbēgtu arī no mazāk drošā kakta. Kā taisnodamies, dārznieks pie sevis nodomāja: „Tagad pasaulē tāds sajukums — nezināma zeme, nezināmi ļaudis."

*

Pilsētas kaŗa komandanta virēja Brigita stāvēja pie divjūga ratiem — rīta saules apmirdzētu, gaišu, apaļu seju, pilnām krūtīm — kad gūsteknis, virējas vērīgi uzmanīts, kopā ar strādnieku krāva ratos agrīnos dārzājus.

(Turpinājums sekos 2 numuros)

Kanādas hokejisti sāk ar rekorduzvaru

KRĒFELDAS NEGAIDĪTAIS ZAUDĒJUMS FISENAI 2:8 — VĀRTUS GŪST VIENĪGI KOŅECKIS UN VEIDE

Stokholmā sākušās pasaules meistarsacīkstes hokejā. Kanādas hokejisti pirmā spēlē uzvarēja Dānijas izlasi 47:0 (13:0; 16:0; 18:0). ASV negaidīti smagi pieveica Šveici 12:5 (6:2 4:1; 2:2). Kanādas un ASV hokejistu īstās spējas joprojām ir mīkla. Sacīkšu turnejā pirms Stokholmas abas aizokeana vienības nerādīja nekā sevišķa, bet tagad „lietu" ņem nopietnāk. Zviedrija uzvarēja Somiju 12:1 un Norvēģija Beļģiju 2:0. Šoreiz piedalās tikai 10 valstis. „A" grupā spēlē Kanāda, Austrija un Dānija, „B" grupā Čechoslovakija, Zviedrija un Somija un „C" grupā Šveice, ASV, Norvēģija un Beļģija. No katras grupas divas labākās vienības iekļūs finālā, spēlējot katra ar katru. Šoreiz nepiedalās Anglija, kas nav varējusi sastādīt pietiekami spēcīgu amatieŗu vienību. Arī Čechoslovakija, pēc savu labāko spēlētāju aizbēgšanas, nejūtas vairs tik droša, kā pagājušā ziemā olimpiādē Sant Moricā.

Vācijas meistarsacīkstēs hokejā sensāciju sagādājuši fisenieši. Konecka vienība Preussen Krefeld zaudēja savās mājās pret EV. Füssen 2:8. Abus vārtus krēfeldiešiem guva latviešu spēlētāji Konečkis un Veide. Vācijas vairākkārtējā meistarvienība Riessersee savas pozīcijas atkal uzlabojusi, uzvarot Bad Nauheim 8:2. Leinvebera kausa izcīņā nauheimieši savukārt pieveica Riessersee 5:3. Uzvaras izredzes tagad ir visām trim vienībām — Fisenei, Krēfeldai un Riessersee.

Pasaules meistarsacīkstēs galda tenisā vienību vērtējumā kungiem uzvarēja Ungārija, finālā pieveicot Čechoslovakiju 5:4. Sieviešu sacensībās ASV finālā pieveica Angliju 3:1.

Individuālā vērtējumā: vīriešu sacensībā Leachs (Anglija) finālā pieveica līdzšinējo pasaules meistaru Vanasu (Čechoslovakija) 3:2. Sieviešu divspēlē Eliota (Skotija) ar Farkasi (Ungārija) pieveica anglietes Barnesi ar Krosiju 3:0. Vīriešu divspēlē finālā sacentās čechi. Pagājušā gada meistarpāris Vanass ar Stipeku zaudēja Tolkaram ar Andreadi. Sieviešu vienspēlē uzvarēja ungāriete Farkasa, pieveicot finālā Hruskovu (Čechoslovakija). Jauktā divspēlē ungāru pāris Farkasa ar Sido pieveica Hruskovu un Vanasu.

Trīskārtējo pasaules meistari Gizelu Farkasi divas stundas pēc godināšanas ceremoniāla Stokholmas kriminālpolicija apcietināja par velas zādzību kādā Gēteborgas veikalā. Pēc nozagto priekšmetu atdošanas Ungārijas meistari atkal atbrīvoja.

Dienvidvācijas futbola meistarsacīkšu svētdienas spēļu rezultāti: 1860 München — BC Augsburg 4:1. VfB Mühlburg — 1. FC. Rödelheim 2:1. VfR. Mannheim — FC. Schweinfurt 3:0. Stuttgarter Kickers — TSG Ulm 2:0. Kickers Offenbach — Schwaben Augsburg 5:1. FSV. Frankfurt — 1. FC. Nürnberg 1:0. VfB. Stuttgart—Waldhof Mannheim 1:0. Bayern München — Eintracht Frankfurt 4:0.

Raibā pasaule

* Publisku skūpstīšanos Turinā, Italijā, uzskata par piedauzību un par to soda. Ar vispārējo cenu celšanos Italijā arī sods par skūpstīšanos atklātībā sakāpis no 10 lirām priekškaŗa gados uz 550 lirām tagad.

* Kad Štafelšteinas ciema policija nesen pārmeklēja kāda tuvējā ciema zemnieka māju, kūti un pagalmu, tā pavirši iemeta acis arī saimnieka guļamistabā. Tas atmaksājās — pēļotajā laulības gultā gulēja bez atļaujas tikko kauta trekna cūka.

(SL)

„LATVIJAS" ABONEMENTS.

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā DM 3.— mēnesī + DM 0,50 par piesūtīšanu; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eks. — DM 3.— mēnesī par eksemplāru; pasūtinot uz ārzemēm un maksājot Vācijā DM 3.— mēnesī + DM 1,30 par piesūtīšanu. Sludinājumi maksā DM 0,70 par vienslejīgas nonpareille iespiedrindas aizņemto telpu. Darba meklēšanas sludinājumi par puscenu.

Abonementa pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama: „Latvijai". (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmannplatz 7.

Latvija iznāk trīs reizes nedēļā — otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

SLUDINĀJUMI

†

Mūsu mīļais Latvijas universitātes privātdocents
inž. technologs JĀNIS MISIŅŠ
dz. 1885. g. 3. februārī Mēdzulas pag., miris 1949. g. 22. janvārī. Apbedīts Rēgensburgas centrālos kapos.
Dziļās sērās piederīgie.

†

Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks
AUGUSTS SLEKENIČS,
dzimis 1893. g. 6. decembrī, miris 1949. g. 3. februārī. Apbedīts Veidenes pilsētas kapos.
Piemin Daugavas Vanagu Veidenes nodaļa.

ZIŅAS
par dzīves apstākļiem, klimatu, dabu, ģeografiju, vēsturi, lauksaimniecību, sadzīves īpatnībām — Misisipi štatā sniedz tikko iznākusi
agr. J. Grīnblata brošūra
Misisipi
Norādījumi kokvilnas, kukurūzas, cukurniedru uc dienvidzemju kultūru audzēšanā.
Cena DM 2,60 + pasta izdevumi. Atkalpārdevējiem atlaide.
Grāmatas izsūta uz pēcmaksu. Tirāža ierobežota. Pasūtinājumus izpildīs ienākšanas kārtībā. Pieprasīt: (13a) Erlangen, Oberst Drausnickstr. 1. LATVIEŠU KANTINE. (95)

†

Pēc ilgām ciešanām aizmidzis uz mūžu
ERNESTS MIĶELSONS,
dzimis 9. 12. 1897. g. Saldū. Miris 4. 10. 48. g. Liepājas apr. Embūtes pag.
Dusu un vieglas smiltis Tev, brālīt, dzimtenes kapu kalniņā.
Māsa Anglijā.
No mazām sāpēm sirds raud,
No lielām top klusa.

Ed. Paegle
LATVIEŠU RAKSTU ĀBECĪTE
ar 160 oriģinālzīmēj. pēc etnogr. materiāliem: jostām, cimdiem, icloķiem uc. Cena DM 5.— ar piesūtīš.: (17a) KARLSRUHE FORSTNER KASERNE.
No atsauksmēm: „Ābecīte brīnišķīgi padevusies. Tā būtu jāiegādājas ik vienam aizjūŗas braucējam". „Izrādās, ka dāmām šī grāmata ir ļoti noderīga. „A charming little book with lovely folk-lore designs." (107)

Alfrēds Kalnājs
(14a) SCHWAB.-GMÜND, Artillerie-Kaserne, Lettenlager,
piedāvā jauniznākušās:
SKOLĒNU KOŖI (I/III) I daļa à 3,50
60 (2 un 3 bals.) latv. t. un mākslas dziesmas.
J. MEDIŅŠ I/III solo dz. (mazs tirāžs!) à . . . . 7,—
V. DĀRZIŅŠ I/II latv. t. dz. (parastās) à . . . . 3,—
vieglā iekārtojumā, der arī klav. solo spēlei un daž. c. notis un latv. krājmarkas. (16)

Kas var apgādāt grāmatu vācu valodā
DAS LETTISCHE BALLET
Rakstīt: Džēms Rimkeits, Gran Via, 15, Bilbao, España. (108)

LATVIEŠU STUDENTU CENTRĀLĀ SAVIENĪBA
rīko
mantu loteriju
trūcīgo latviešu studentu pabalstam.
Izloze notiek 1949. g. 27. febr. Virсburgas Centrālā latviešu nometnē.
Loterejas biļetes cena DM 0,50. Galvenie laimesti: foto aparats, radio aparāts, rokas pulkstenis, vērtīgas grāmatas, mājturības priekšmeti. Laimestus varēs saņemt sākot ar š. g. 5. martu Heidelbergā, Karlsruher Str. 70 pie L.S.C.S. saimniecisko lietu referenta, personīgi vai piesūtot laimējušo loterejas biļeti pa pastu. Laimējušo ložu sarakstu izsludinās latviešu trimdas presē.
Loterejas biļetes dabūjamas vietējās studentu biedrībās. (104)
L.S.C.S.

BALETA DEJOTĀJAS
(arī iesācējas) var pieteikties MANAGER STEINS (13a) Nittenau/Oberpf., Gut Bodenstein. (106)

DIVI LATVJU ZĒNI „VIENTUĻIŠI"
lūdz atsaukties nopietni domājošas meitenes no 19—24 g. v. Vēlamas tās, kuŗām interesē sasniegt Austrālijas krastus. Lūdzam rakstīt Mārtiņam — 25 g. v. un Nikolajam — 22 g. v., Herrn Hesse, (16) Grossauheim/Main, Bahnhofstr. 21. (87)

Chronika

Angļu prese visai atzinīgi novērtējusi latviešu vijolnieka G. Lapensona koncertu Glazgovā š. g. janvārī. „Daily Record" izsaka mākslniekam pateicību par prof. Vītola un prof. Mediņa darbu pirmatskaņojumiem. „Londonas Avīze" ziņo, ka februāŗa otrā pusē Anglijas galvaspilsētā viesosies čellists Atis Teichmanis un pianists Hugo Štrauss. Abu mākslinieku koncerti ietilpst sarīkojumu virknē, kas plānoti visam februāŗa mēnesim dažādos latviešu centros Anglijā. Tas pats laikraksts ziņo par 16 tautu kopēju sarīkojumu, kuŗa mērķis popularizēt Centrālās Eiropas tautu konfederācijas ideju. Sarīkojuma koncerta daļā piedalās latviešu vīru koris diriģentu A. Jēruma un V. Baštika vadībā.

Irmas Grebzdes noveļu krājumu Purva zāle izdevis J. Kadiļa apgāds sadarbībā ar Latviešu Ziņu apgādu. Saturā 11 darbi; H. Gricēviča vāka zīmējums.